Hermed min indstilling til årets Cavlingpris af journalisterne Steen Schat-Holm, Oscar Halkjær og Morten Spiegelhauer

---

Hvordan kan uskyldige borgere ende med store millionkrav fra Skat for pengeoverførsler, de aldrig har foretaget?

Det spørgsmål satte Operation X sig for at undersøge efter en samtale med en hemmelig kilde tilbage i 2024. Svaret viste sig - efter en lang og møjsommelig research - at være et af de alvorligste retssikkerhedssvigt i nyere tid.

Med dokumentaren Flået af Skat afslørede TV 2s Operation X, hvordan Skattestyrelsen gennem årevis rejste millionkrav mod borgere, der havde fået misbrugt deres identitet i en omfattende sag om hvidvask. Borgere, som politiet siden 2023 havde mistanke om var ofre for identitetstyveri, blev af skattemyndighederne i årevis mødt med millionkrav, lønindeholdelse og efterladt i økonomisk og personlig ruin.

Netop fordi ofrene for identitetstyverierne var kunder på vekselkontorer, så var de som regel kendetegnet ved at have udenlandsk baggrund. Det gjorde i flere tilfælde problemerne større, da disse borgere ikke havde de gode forudsætninger sprogligt og forståelsesmæssigt i mødet med myndigheder og komplicerede skattebreve og procedurer. Og disse borger havde heller ikke de bedste forudsætninger for at få en stemme i medierne.

Journalisterne bag programmet blotlagde et systemisk svigt og dokumenterede, hvordan Skattestyrelsen i årevis fortsatte sin ulovlige praksis trods advarsler fra politiet, trods afgørelser fra klageinstanser, der gik imod styrelsen og trods et fejlagtigt dokumentationsgrundlag, der burde have fået alle alarmklokkerne til at ringe. Afsløringerne viste, at der ikke var tale om enkeltstående fejl, men om et myndighedsproblem med vidtrækkende konsekvenser for almindelige borgeres retssikkerhed.

Undersøgelsen krævede journalistisk arbejde langt ud over det sædvanlige. Journalisterne arbejdede gennem flere år med et vanskeligt tilgængeligt og omfattende sagskompleks, hvor informationerne var spredt på tværs af skattesager, ankenævnsafgørelser, politiakter, myndighedskorrespondancer og svært identificerbare og ikke medie-vante borgeres sagsforløb. Det krævede systematisk dokumentation, omfattende kildearbejde og evnen til at forbinde en lang række enkeltsager til ét samlet billede af et skjult systemsvigt.

Samtidig viste undersøgelserne, at problemet var langt større end de borgere, som seerne

mødte i programmet. Det lykkedes at dokumentere, at over 100 personer var berørt af det samme sagskompleks. Dermed blev sagen løftet fra enkeltskæbner til afsløringen af et strukturelt problem i Skattestyrelsens sagsbehandling.

Skattestyrelsen afviste i månedsvis kritikken overfor Operation X og fastholdt i et tv-interview, at sagerne var behandlet korrekt. Men kort tid efter udsendelsen var rullet over skærmen faldt Skattestyrelsens forsvar af sagen på gulvet.

I deres egen redegørelse indrømmede Skattestyrelsen efterfølgende, at styrelsen havde begået en lang række alvorlige fejl og svigt i sagsbehandlingen. Den nyligt udnævnte Skatteminister beskrev på den baggrund selv sagen som "en af de værste sager, jeg har set" og fastslog, at behandlingen af borgerne ikke var et retssamfund værdigt. Sagen førte samtidig til ledelsesmæssige konsekvenser, da et direktionsmedlem og fagdirektør efterfølgende blev flyttet fra sin stilling, og samtidig var styrelsesdirektøren for Skattestyrelsen ude offentligt og give en uforbeholden undskyldning til de berørte borgere.

'Flået af Skat' er undersøgende journalistik i sin fornemste form. En original afsløring baseret på solid dokumentation og vedholdende research formidlet på en let forståelig og inddragende facon. Dokumentaren bragte ny og væsentlig viden frem i offentligheden, afslørede et hidtil skjult myndighedssvigt og udløste et opgør med en praksis, som i årevis havde ødelagt en lang række borgeres liv og økonomi. En kompliceret sag fortalt

Samtidig demonstrerede journalisterne den samfundsmæssige betydning af vedholdende undersøgende journalistik: En central myndighed gik fra at afvise kritikken til at erkende fejlene, beklage over for de berørte borgere og iværksætte en omfattende oprydning, og indføre nye seks nye retssikkerhedsinitiativer, som skal forhindre lignende skandaler i fremtiden. Og naturligvis - sammen med undskyldningen fra Skattestyrelsen - så har borgerne nu fået annulleret deres gæld og pengene tilbagebetalt.

Derfor fortjener journalisterne bag 'Operation X: Flået af Skat' at modtage Cavlingprisen i 2026.

Mange hilsner

KETIL ALSTRUP